

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

06 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Filincova Svetlana,
Judecători – Plămădeală Ghenadie, Mardari Dumitru,
Miron Aliona, Pitic Mariana

Judecând fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către inculpata *Solonari Nelea* cu avocatul *Avornic Gheorghe*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 septembrie 2021, în cauza penală de învinuire a lui

Solonari Nelea xxxxxx, născută la xxxxxx, originară și domiciliată în xxxxxx,

în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) Cod penal.

Termenii de examinare:

prima instanță: 05.03.2015 – 05.01.2017;
instanța de apel: 22.02.2017 – 27.04.2017;
instanța de recurs ordinar: 27.06.2017– 29.11.2017;
instanța de apel: 05.01.2018 – 19.04.2018;
instanța de recurs ordinar: 05.07.2018 – 13.11.2018;
instanța de apel: 14.12.2018 – 09.04.2019;
instanța de recurs ordinar: 12.07.2019 - 19.05.2020;
instanța de apel: 07.08.2020 – 30.09.2021;
instanța de recurs ordinar: 16.12.2021 – 06.06.2022.

Asupra recursului declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni din 05 ianuarie 2017, *Solonari Nelea* a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de **art.191 alin.(2), lit. c) Cod penal** și în baza art.2, alin.(3) din Legea, privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.210, a fost absolvită de pedeapsa principală cu privarea ei de dreptul de a desfășura activitate contabilă pe un termen de 4 ani.

2. În sentință, prima instanță a constatat în fapt că:

Solonari Nelea, în perioada anilor 2008-2009, activând în funcția de contabil la Asociația obștească „Plai Basarabean”, cu sediul în s. Hîrtopul Mare, r-nul Criuleni, deținând la păstrare mijloacele bănești al acestei asociații, având scopul însușirii bunurilor altei persoane, folosindu-se de situația de serviciu, a sustras din casieria organizației obștești respective, bani în sumă de 34 000 lei, cauzându-i asociației obștești „Plai Basarabean” o daună materială în proporție

considerabile.

Tot ea, a fost învinuită de faptul că, în perioada de la 01 februarie 2011, până la 19 martie 2012, exercitând funcția de contabil-șef al Asociației de Economii și Împrumut „Hîrtopul Mare”, cu sediul în s. Hîrtopul Mare, r-nul Criuleni, deținând la păstrare mijloacele bănești ale asociației, având scopul însușirii bunurilor altei persoane, folosindu-se de situația de serviciu, a trecut în beneficiul său, din casieria organizației obștești respective, prin diferite metode, bani în sumă de 379 577 lei, cauzând asociației o daună materială în proporție deosebit de mari în suma indicată.

În cadrul dezbaterilor judiciare în prima instanță, procurorul a modificat valoarea prejudiciului, statuând asupra sumei de **305 529 lei**.

Astfel, prima instanță a constatat că prin acțiunile sale, *Solonari Nelea* a comis infracțiunea prevăzută de art. 191 alin.(2), lit. c) Cod penal, după indicii calificativi - „*însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*”.

3. Împotriva sentinței a declarat apel *procurorul*, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care: Solonari Nelea să fie recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(5) Cod penal și a-i numi pedeapsa de 10 ani, în penitenciar de tip închis pentru femei, cu privarea de dreptul de a exercita o funcție contabilă pe un termen de 3 ani.

Încasarea de la inculpată a cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizei judiciare în sumă de 22 000 lei, invocând că vina inculpatei este dovedită pe deplin prin declarațiile martorilor și prin raportul de expertiză.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2017, apelul procurorului a fost admis, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, prin care:

Solonari Nelea a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art.191 alin.(5) Cod penal, la **8 ani** închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis pentru femei.

A fost dispusă încasarea din contul *Nelei Solonari* în beneficiul *AEI „Hîrtopul Mare”* cu titlu de prejudiciu material suma de **305 529 lei**.

Termenul executării pedepsei urmând a fi calculat din momentul reținerii.

4.1 În motivarea soluției adoptate, instanța de apel, examinând totalitatea probelor acumulate pe cauza penală, apreciindu-le prin prisma art.101 Cod de procedură penală, a conchis că acțiunile inculpatei Solonari Nelea întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(5) Cod penal, or, pe parcursul cercetării judecătorești au fost prezentate probe suficiente care confirmă cu certitudine însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșite în proporții deosebit de mari.

Instanța de apel a menționat că recalificarea acțiunilor inculpatei de către prima instanță în baza art.191 alin.(2) Cod penal este una incorectă, or, atât în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul cercetării judecătorești în prima instanță, inculpata a recunoscut săvârșirea infracțiunii imputate ei.

Totodată, instanța de apel a concluzionat că de către prima instanță nu a fost luat în considerație raportul de expertiză contabilă, prin care s-a stabilit cu certitudine neajunsuri de mijloace bănești în suma totală de 213 889,29 lei la data de 12.03.2012 în casieria întreprinderii, stabilită în rezultatul inventarierii mijloacelor bănești, iar expertul a confirmat existența obligației fiscale (datoriei) a inculpatei față de întreprindere în sumă de 66 440 lei la data de 29.02.2012, care prin dispoziția de plată nr.8 a fost înregistrată tranzacția de eliberare a acestei sume din casieria întreprinderii. La fel, a fost confirmată existența

obligațiunii financiare a lui N. Solonari față de AEÎ „Hîrtopul Mare” în sumă de 27 200 lei, mijloace care au fost alocate întru susținerea sectorului agrar încasată de aceasta personal prin includerea în documentele contabile a unor informații incorecte. În total, prejudiciul cauzat AEÎ „Hîrtopul Mare” conform raportului de expertiză contabilă constituie suma de 307 529, 29 lei.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare de către:

5.1. *Procuror* care a solicitat casarea deciziei în partea respingerii solicitării privind încasarea cheltuielilor judiciare, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte în instanța de apel, deoarece nu s-a luat în considerare faptul că în cadrul cauzei penale de către stat au fost suportate cheltuieli în sumă de 22 000 lei la realizarea expertizei contabile, sumă ce urma a fi încasată de la inculpată în beneficiul statului, conform prevederilor art.art.227-229 Cod de procedură penală;

5.2. Avocatul *Popescu Ion* în numele inculpatei care a solicitat casarea totală a deciziei cu menținerea sentinței.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 29 noiembrie 2017, recursurile ordinare declarate de procuror și avocatul Popescu Ion, în numele inculpatei au fost admise, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

6.1. Instanța de recurs ordinar a constatat că, instanța de apel pripit a respins solicitarea procurorului referitor la încasarea de la inculpată a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizei în sumă de 22 000 lei, motivând soluția în baza unei legi abrogate, fără a ține cont de prevederile art.142 alin.(2) Cod de procedură penală, deoarece expertiza contabilă în cauză a fost dispusă prin încheierea instanței la solicitarea lui Solonari Nelea și apărătorului ei Onea Vasile.

La fel, instanța de recurs ordinar a reținut că, instanța de apel a reținut fapta incriminată în rechizitoriu cu calificarea conform infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) Cod penal, însă nu a ținut cont de faptul că în cadrul dezbaterilor judiciare partea acuzării a modificat valoarea prejudiciului cauzat la suma de 305 529 lei, ca de facto instanța să rețină că prejudiciul cauzat de inculpată constituie suma de 307529,29 lei, astfel că instanța nu a stabilit, care este totuși suma prejudiciului total cauzat de Solonari Nelea prin acțiunile sale și nu a delimitat prejudiciul cauzat de inculpată AEÎ „Hîrtopul Mare”, de cel cauzat Asociației Obștești „Plai Basarabean”, omisiune ce contravine cerințelor prevăzute de art. art.394, 419 Cod de procedură penală, precum și art. 6 CEDO.

Instanța de apel a casat integral sentința primei instanțe și în fapta constatată a reținut cauzarea prejudiciului de către inculpata Solonari Nelea în mărime de 34 000 lei Asociației Obștești „Plai Basarabean” și de 305 529 lei de la AEÎ „Hîrtopul Mare”, dar în partea descriptivă a deciziei nu a separat care probe dovedesc vinovăția inculpatei pe fiecare episod în parte și nici nu a argumentat soluția sa în partea episodului delapidării averii în mărime de 34 000 lei de la Asociația Obștească „Plai Basarabean”, ce este contrar rigorilor prevăzute de art.417 alin.(8) Cod de procedură penală, în care se stipulează că decizia instanței de apel trebuie să cuprindă motivele adoptării soluției date.

De asemenea, instanța de recurs ordinar a reținut că, la judecarea cauzei, instanța de apel nu a respectat prevederile art.415 alin.(2¹) Cod de procedură penală, deoarece și-a bazat soluția pe declarațiile martorilor date în prima instanță, care a dispus achitarea inculpatei pe învinuirea adusă în baza art.191 alin.(5) Cod penal, pe când acești martori urmau a fi audiați repetat în cadrul ședinței de judecată. Instanța de apel nu era în drept să pronunțe o hotărâre de

condamnare, bazându-se exclusiv pe dosarul din prima instanță, care conține depozițiile martorilor și a inculpatei, în temeiul cărora aceasta a fost achitată, fără a se respecta dreptul la un proces echitabil.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2018, apelul declarat de procuror a fost admis, casată sentința integral, rejuducată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Solonari Nelea a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art.191 alin.(5) Cod penal, la **8 ani** închisoare, cu executare în penitenciar pentru femei, de tip închis.

Ațiunea civilă a fost admisă, dispunându-se încasarea de la *Solonari Nelea* în beneficiul AEÎ „*Hîrtopul Mare*” a prejudiciului material în sumă de **307 489, 29 lei**.

7.1. În cadrul judecării, instanța de apel a constatat, că:

Solonari Nelea, în perioada anilor 2008 - 2009 activând în funcția de contabil la AO „Plai Basarabean”, cu sediul în s. Hîrtopul Mare, r-nul Criuleni, deținând la păstrare mijloacele bănești ale acestei asociații obștești, având scopul însușirii bunurilor altei persoane, folosindu-se de situația de serviciu, a sustras din casieria organizației obștești respective, bani în sumă totală de 345 000 lei, în rezultatul căruia a cauzat Asociației Obștești „Plai Basarabean”, o daună materială în proporții considerabile în suma indicată.

Tot ea, în perioada 01 februarie 2011 - 19 martie 2012, exercitând funcția de contabil-șef al AEÎ „Hîrtopul Mare”, cu sediul în s. Hîrtopul Mare, r-nul Criuleni, deținând la păstrare mijloacele bănești ale acestei asociații obștești, având scopul însușirii bunurilor altei persoane, folosindu-se de situația de serviciu, a sustras din casieria organizației obștești respective, bani în sumă totală de 379 577 lei, în rezultatul căruia a cauzat AEÎ „Hîrtopul Mare”, o daună materială în proporții deosebit de mari.

Instanța de apel și-a motivat soluția prin faptul că, vinovăția inculpatei a fost demonstrată îndubitabil fiind constatată cu certitudine existența faptei infracționale și comiterea acesteia anume în circumstanțele descrise. A stabilit că inculpatei Solonari Nelea i-au fost încredințate în administrare în calitate de contabil-șef al AO „Plai Basarabean” în perioada anilor 2008-2009 și în perioada 01.02.2011 - 19.03.2012, la AEÎ „Hîrtopul Mare” mijloacele bănești ale acestor entități economice, în atribuțiile ultimei intra nemijlocit gestionarea fluxului mijloacelor financiare, precum și primirea-predarea acestor mijloace bănești, strict întru exercitarea activității acestor persoane juridice. Contrar însă atribuțiilor funcționale, inculpata a purces la întocmirea unor contracte fictive, dar și falsificate în unele din ele, conform cărora diferitor persoane li s-au acordat în calitate de împrumuturi, diferite sume bănești, circumstanțe care inițial au fost recunoscute de către inculpată.

Instanța de apel a apreciat ca fiind declarative și făcute în scop de inducere în eroare a instanței, relatările inculpatei făcute în ședința instanței de apel, prin care ultima a negat comiterea infracțiunii, or, declarațiile ei la etapa judecării apelului sunt contrazise de declarațiile depuse la etapa urmăririi penale, cât și în ședința primei instanțe. Însuși declarațiile inculpatei date în ședința instanței de apel au trezit dubii, deoarece pe de o parte dânsa pledează nevinovată, iar pe de altă parte nu a contestat sentința de încadrare a acțiunilor sale în baza art.192 alin.(2) lit. c) Cod penal.

Mai mult, inculpata a descris metoda în care a acordat diverse sume bănești în împrumut, indirect recunoscând metoda de delapidare a banilor încredințați în administrare, prin întocmirea și semnarea cererilor și a contractelor de împrumut în numele diferitor persoane, însă martorii au

declarat că în realitate nu au primit careva sume bănești, unii au declarat că nu știau despre încheierea unor astfel de contracte.

La fel, instanța de apel a reținut că conform actului de control cu privire la respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut, din datele de evidență contabilă și valorilor restabilite a AEI „Hîrtopul Mare” de către grupul de lucru s-a constatat că deficitul în casieria asociației, conform actului de inventariere a numerarului, a constituit suma de 213 889, 29 lei.

Totodată, instanța de apel a notat, că potrivit procesului-verbal de examinare a documentelor din 09.02.2015, pe dispozițiile de încasarea lipsesc semnăturile beneficiarilor împrumuturilor, iar la rubrica contabil-șef și casier figurează aceiași semnătură. Referitor la alegațiile inculpatei și ale apărătorului acesteia, instanța de apel a concluzionat că aceste poartă un caracter declarativ care nu au vreun suport probatoriu sau factologic, or, din totalitatea probatoriului administrat pe parcursul examinării cauzei, s-a stabilit cu certitudine că fapta inculpatei întrunește toate elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(5) Cod penal.

În cadrul ședinței de judecată în prima instanță, inculpata a recunoscut integral vinovăția și a pledat pentru judecarea cauzei în baza probelor administrate în faza urmăririi penale, ulterior însă schimbându-și declarațiile și pledând nevinovată, circumstanță pe care instanța de apel a apreciat-o ca o intenție a inculpatei de a se eschiva de la răspunderea penală pentru fapta comisă cu vinovăție.

Cerința procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizei a fost declarată neîntemeiată, iar cheltuielile date au fost trecute în contul statului, procurorul nu a formulat și nu a înaintat o acțiune civilă în cadrul procesului penal, conform prevederilor art.art.221 alin.(4), 227 Cod de procedură penală.

8. Împotriva deciziei instanței de apel, a declarat recurs ordinar avocatul *Popescu Ion* în numele inculpatei, care, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 8), 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei atacate, cu dispunerea rejudecării cauzei.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 13 noiembrie 2018, recursul ordinar declarat de avocatul *Popescu Ion* în numele inculpatei a fost admis, casată decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată

9.1. În motivarea soluției sale, instanța de recurs ordinar a menționat, că instanța de apel fără a reține cele menționate de instanța de recurs ordinar, repetat a comis aceeași eroare de drept care a constituit temei de casare a deciziei Curții de Apel din 27.04.2017.

Astfel, deși în partea dispozitivă a deciziei a condamnat-o pe *Solonari Nelea* în baza art.191 alin.(5) Cod penal, în partea descriptivă a constatat fapta de care inculpata a fost învinuită, fără a ține cont că procurorul în prima instanță, reieșind din concluziile raportului de expertiză contabilă nr.1097 din 12.10.2016, a modificat valoarea sumei indicate în învinuire ca sustrasă din casieria AEI „Hîrtopul Mare” la 307 529,29 lei (f.d.2-8, 21-22 v.4), instanța constatând că inculpata, folosindu-se de situația de serviciu, a sustras bani în sumă de 379 577 lei (f.d.77 v.5).

La fel, instanța nu a delimitat prejudiciul cauzat AEI „Hîrtopul Mare”, de cel cauzat Asociației Obștești „Plai Basarabean”, fără a indica care este totuși valoarea totală a prejudiciului cauzat prin acțiunile inculpatei.

De asemenea, instanța de recurs a conchis că soluția instanței de apel

este nemotivată și în latura civilă, prin care s-a dispus încasarea prejudiciului material în folosul părții vătămate AEI „Hîrtopul Mare” în sumă totală de 307 489,29 lei, pe când, în cadrul examinării cauzei în instanța de apel, reprezentantul părții vătămate E. Cazacu, a menționat că din suma prejudiciului cauzat, inculpata Solonari Nelea benevol a restituit suma de 2 000 lei, astfel că prejudiciul la momentul examinării cauzei constituie 305 529,29 lei, prejudiciu ce a fost solicitat spre încasare și de către procuror (f.d.17-18, 22 v.4, 28, 55, 62, 80 v.5).

10. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2019, apelul declarat de procuror a fost admis, casată sentința integral, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Solonari Nelea a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art.191 alin.(5) Cod penal la **8** ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei, de tip închis.

Acțiunea civilă a fost admisă, dispunându-se încasarea din contul lui *Solonari Nelea* în beneficiul AEI „Hîrtopul Mare” a prejudiciului material în sumă de 305 529, 29 lei.

S-a dispus încasarea de la *Solonari Nelea* în beneficiul *Statului* a cheltuielilor de judecată în sumă de 22 000 lei.

10.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a indicat că soluția primei instanțe nu este clar formulată și anume pentru care episod din învinuire inculpata Solonari Nelea este recunoscută vinovată și din care considerente daunele cauzate în urma acțiunilor ilegale constituie proporție considerabile, circumstanțe ce au servit la încadrarea acțiunilor ultimei în baza art.191 alin.(2) lit. c) Cod penal, or, Solonari Nelea fiind învinuită pe două capete de acuzare, pentru delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu cauzarea de daune în proporție deosebit de mari, din motivarea sentinței atacate rezultă că a fost recunoscută vinovată pe unul din ele, iar asupra altuia instanța de fond a omis să-și expună opinia și să pronunțe soluția sa.

În contextul dat, instanța de apel a constatat că:

Solonari Nelea, în perioada anilor 2008-2009, activând în funcția de contabil la Asociația obștească „Plai Basarabean”, cu sediul în s. Hîrtopul Mare, r-ul Criuleni, deținând la păstrare mijloacele bănești ale acestei asociații obștești, având scopul însușirii bunurilor altei persoane, folosindu-se de situația de serviciu, a sustras din casieria organizației obștești respective, bani în sumă de 34 000 lei, în rezultatul la ce a cauzat Asociației obștești „Plai Basarabean”, o daună materială în proporție considerabile.

Tot ea, în perioada de la 01 februarie 2011 până la 19 martie 2012, exercitând funcția de contabil-șef al asociației de Economii și împrumut „Hîrtopul Mare”, cu sediul în s. Hîrtopul Mare, r-nul Criuleni, deținând la păstrare mijloacele bănești ale asociației, având scopul însușirii bunurilor altei persoane, folosindu-se de situația de serviciu, a trecut în beneficiul ei, din casieria organizației obștești respective, prin diferite metode, bani în sumă de 305 529 lei, în rezultatul căruia a cauzat asociației de Economii și împrumut „Hîrtopul Mare”, o daună materială în proporție deosebit de mari, în suma indicată.

Instanța de apel a indicat, că deși inculpata nu și-a recunoscut vinovăția, vina acesteia este dovedită pe deplin prin cumulul de probe administrate de către organul de urmărire penală și apreciate prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală și care succesiv coroborează între ele și demonstrează

vina inculpatei în comiterea infracțiunii imputate.

Prin urmare, în rezultatul analizei probelor indicate, din punct de vedere al coroborării lor, instanța de apel a conchis că acțiunile inculpatei Solonari Nelea, corespund încadrării juridice a prevederilor art.191 alin.(5) Cod penal după indicii calificativi - delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu cauzarea de daune în proporție deosebit de mari.

Instanța de apel a apreciat ca, fiind eronată concluzia primei instanțe, precum că inculpata a comis delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, *cu cauzarea de daune în proporții considerabile*, încadrându-i acțiunile în prevederilor art.191 alin.(2) lit. c) Cod penal, or, cumulum de probe cercetate mai sus și anume declarațiile martorilor în coroborare cu documentele și procesele verbale ale acțiunilor procesuale, răstoarnă prezumția de nevinovăție a inculpatei Solonari Nelea asupra comiterii delapidării averii străine *cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari*.

În acest context, instanța de apel a reținut ca fiind convingătoare probele administrate de către organul de urmărire penală și cercetate și analizate în cadrul instanței de apel, or, toate probele cercetate indică cu certitudine că inculpatei Solonari Nelea i s-a încredințat în administrare, în perioada anilor 2008-2009 și în perioada 01 februarie 2011-19 martie 2012, în calitate de contabil-șef al AO "Plai Basarabean și în calitate de contabil-șef al AEI "Hirtopul Mare", mijloacele bănești ale acestor entități economice, iar aceasta, prin întocmirea unor contracte fictive, dar și prin falsificarea în unele din ele, a însușit mijloacele bănești în sumă de 305 529 lei.

Totodată, instanța de apel a reținut, ca instanța de fond eronat a stabilit, că în perioada de săvârșire a infracțiunii, suma prejudiciului cauzat de către inculpata Solonari Nelea constituia daune considerabile, fapt din care greșit a calificat acțiunile inculpatei Solonari Nelea în baza art.191 alin.(2) lit. c) Cod penal, or, în opinia instanței de apel, mijloacele bănești delapidate de către inculpata Solonari Nelea de la AEI "Hirtopul Mare", constituie suma de 305 529 lei, ceea ce reprezintă daune în proporții deosebit de mari.

Reieșind din prevederile art.126 alin.(1) Cod penal (în vigoare la momentul săvârșirii infracțiunii), se consideră proporție deosebit de mari, proporție mari valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care, la momentul săvârșirii infracțiunii, depășește 5000 și respectiv 2500 unități convenționale de amendă.

Potrivit art.64 alin.(2) Cod penal, amenda se stabilește în unități convenționale. Unitatea convențională de amendă este egală cu 20 de lei. Astfel, sub aspectul stabilirii prejudiciului cauzat, instanța de apel a notat că suma de 305 529 lei ceea ce constituie prejudiciul cauzat prin acțiunile infracționale ale inculpatei, depășește 5 000 unități convenționale de amendă la momentul săvârșirii infracțiunii.

În concluzie, instanța de apel a constatat vinovăția inculpatei Solonari Nelea și a calificat acțiunile acesteia în baza art.191 alin.(5) din Cod penal - delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu cauzarea de daune în proporție deosebit de mari.

La stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă, ținând cont de prevederile

art.art.7, 61, 75-78 Cod penal, care stipulează expres că pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane, instanța de apel a conchis că inculpata Solonari Nelea urmează a fi condamnată pe art.191 alin.(5) din Cod penal, cu aplicarea pedepsei cu închisoare, în limitele sancțiunii prevăzute de norma penală dată.

Cu referire la acțiunea civilă a părții vătămate AEÎ „Hirtopul Mare”, privind restituirea sume de 305 529,29 lei, instanța de apel a considerat că aceasta urmează a fi admisă. Or, potrivit cererii înaintate de reprezentantul legal al AEÎ ”Hirtopul Mare”, Cazacu Eugenia (f.d.17-18, vol. IV), prin acțiunile ilegale ale inculpatei, AEÎ ”Hirtopul Mare” i-a fost cauzat un prejudiciu material în sumă de 379 577 lei, sumă care ulterior s-a solicitat a fi înlocuită cu o alta și anume cu 307 489,29 lei din care inculpata a restituit 2000 lei. Iar, potrivit raportului de expertiză judiciară nr.1097 din 12.102016, s-a constatat deficit în casieria AEÎ ”Hirtopul Mare”, în sumă de 307 529,29 lei. Astfel luând în considerare achitarea de către inculpată a sumei de 2000 lei, instanța de apel a conchis că de la inculpata Solonari Nelea urmează a fi încasată în beneficiul lui AEÎ ”Hirtopul Mare”, suma prejudiciului material în mărime de 305 529,29 (trei sute cinci mii cinci sute douăzeci și nouă, 29) lei.

Cu referire la solicitarea procurorului privind încasarea de la inculpata Solonari Nelea a cheltuielilor judiciare în sumă de 22 000 lei pentru efectuarea expertizei judiciare, instanța de apel a menționat că urmează a fi admisă, or, efectuarea expertizei date a fost dispusă în vederea stabilirii modalităților de sustragere a sumelor bănești și dacă suma dată reprezintă rezultatul acțiunilor de sustragere a banilor, a erorilor contabile sau a acțiunilor contabile admisibile și legale a inculpatei Solonari Nelea, iar cheltuielile suportate în cadrul cercetării judecătoreștii, reprezintă cheltuieli judiciare achitate din bugetul statului și care urmează a fi recuperate din contul persoanei vinovate, mai mult aceste cheltuieli nu cad sub incidența prevederilor alin.(2) art.229 Cod de procedură penală.

11. Împotriva deciziei instanței de apel, au declarat recursuri ordinare:

11.1. Inculpata *Solonari Nelea*, care invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 8), 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei atacate și dispunerea rejudecării cauzei, pe motiv că la rejudecarea cauzei penale, instanța de apel nu a dorit să rețină argumentele și probele părții apărării și în motivarea soluției sale, în partea descriptivă a deciziei nu a indicat motivele pentru care instanța a respins probele aduse în sprijinul apărării.

11.2. Avocatul *Gheorghîța Oleg* în numele inculpatei, care, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 8), 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei atacate, cu dispunerea rejudecării cauzei, pe motiv că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate de el în apel;

12. Prin decizia Colegiului penal lărgit a Curții Supreme de Justiție din 19 mai 2022, au fost admise recursurile ordinare declarate de către inculpata Solonari Nelea și de către avocatul acesteia Gheorghîță Oleg, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2019, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

A fost dispusă eliberarea inculpatei din penitenciar dacă în privința acesteia nu este aplicată măsura preventivă sub formă de arest pe altă cauză sau aceasta nu execută pedeapsa penală în baza altor hotărâri judecătorești. Decizia nu se supune căilor de atac.

12.1. În motivarea soluției emise, instanța de recurs ordinar a menționat

că în conformitate cu prevederile art.436 Cod de procedură penală, procedura de rejudecare a cauzei, după casarea hotărârii în recurs, se desfășoară conform regulilor generale pentru examinarea ei. Pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului ordinar.

Așadar, prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 13 noiembrie 2018, cauza penală în privința lui Solonari Nelea a fost trimisă la rejudecare în aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecată, pentru a repara erorile judiciare depistate de instanța de recurs, fiind semnalizat faptul că instanța de apel repetat a comis aceiași eroare de drept care a constituit temei de casare a deciziei Curții de Apel din 27.04.2017.

Astfel, instanța de recurs ordinar a dispus rejudecarea cauzei pe motiv că instanța de apel în parte dispozitivă a deciziei a condamnat-o pe Solonari Nelea în baza art.191 alin.(5) Cod penal, însă în partea descriptivă a constatat fapta de care inculpata a fost învinuită prin rechizitoriu, fără a ține cont că procurorul în prima instanță, reieșind din concluziile raportului de expertiză contabilă nr.1097 din 12.10.2016, a modificat valoarea sumei indicate în învinuire ca sustrasă din casieria AEI „Hîrtopul Mare” la 307529,29 lei (f.d.2-8, 21-22 vol.4), instanța constatând că inculpata, folosindu-se de situația de serviciu, a sustras bani în sumă de 379577 lei. Instanța nu a delimitat prejudiciul cauzat AEI „Hîrtopul Mare”, de cel cauzat Asociației obștești „Plai Basarabean” și nu a indicat care este valoarea totală a prejudiciului cauzat prin acțiunile inculpatei.

Rejudecând cauza, instanța de apel deși a constatat fapta potrivit noilor modificări operate de către acuzare a valorii prejudiciului și a indicat în parte descriptivă a deciziei valoarea prejudiciului cauzat de Solonari Nelea AEI „Hîrtopul Mare” în sumă totală de 305529,29 lei, la fel în partea dispozitivă a admis acțiunea civilă și a dispus încasarea în beneficiul AEI „Hîrtopul Mare”, prejudiciul material în sumă de 305 529,29 lei, însă nu a indicat cu suficientă claritate temeiurile pe care se bazează soluția adoptată în acest sens.

La fel, instanța de apel și-a întemeiat soluția de condamnare a inculpatei în baza art.191 alin.(5) Cod penal pe declarațiile martorilor Cociorva Aurelia, Roșca Dumitru, Bobeica Anatol, Malai Ion, Știrbu Viorica, Solonari Anatolie, Serbinov Vitalie, Lisnic Diana și Castraveț Tamara care au fost audiați în prima instanță, fără a fi audiați în ședința de judecată a instanței de apel, conform prevederilor art.415 alin.(2¹) Cod de procedură penală.

Prin urmare, ca și la examinările anterioare, instanța de apel a casat integral sentința primei instanțe și enumerând probele pe fiecare episod separat, aparent luând în considerație indicațiile instanței de recurs, nu au apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv circumstanțele concrete în fapt și în drept invocate în rechizitoriu, neindicând motivele pentru care a respins versiunile și probele apărării.

Astfel, deși instanța de apel a făcut referire la prevederile art.101 Cod de procedură penală, considerând că probele acumulate la dosar dovedesc vinovăția inculpatei în săvârșirea infracțiunii încriminate, totuși instanța de apel nu a desfășurat în cuprinsul deciziei adoptate care sunt acele probe care i-au format convingerea pentru pronunțarea unei asemenea soluții, dacă fapta a fost săvârșită de inculpată și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corecte au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

Conform jurisprudenței CtEDO, instanțele de judecată sânt obligate să demonstreze circumstanțele ce țin de vinovăția inculpatului cu adoptarea unor soluții motivate, or, lipsa acestora atestă o încălcare a dreptului la un proces echitabil. CtEDO a reiterat în acest sens că „(...) în cazul în care instanțele judecătorești naționale se abțin de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera ca o încălcare a dreptului la un proces echitabil.” (cauza *Hiro Balani c. Spaniei*, *Ruis Toriho c. Spaniei*, *Popov nr. 2 c. Moldovei*, *Albina c. României* etc).

Mai mult, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate de apărare, formulând răspunsuri neargumentate și concluzii evazive în acest sens, și anume nu a dat răspunsuri care să corespundă exigențelor impuse de art.6 CEDO care să garanteze participanților la proces dreptul la un proces echitabil.

Conform principiilor care se desprind din jurisprudența CtEDO rezultă că dreptul la un proces echitabil, garantat de art.6 alin.(1) din Convenție, înglobează, *inter alia*, dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră relevante pentru cauza lor, Convenția nevizând garantarea unor drepturi teoretice sau iluzorii, ci a unor drepturi concrete și efective (cauza *Artico împotriva Italiei*, *Hotărârea din 13 mai 1980*). Or, acest drept nu poate fi considerat efectiv decât dacă aceste observații sunt într-adevăr „ascultate”, adică analizate temeinic de către instanță de judecată. Cu alte cuvinte, art.6 implică, în special, în sarcina instanței, obligatia de a proceda la o analiză efectivă a mijloacelor, argumentelor și propunerilor de probe ale părților (cauza *Perez împotriva Franței [MC] nr.47.287/99* și *cauza Van de Hurk împotriva Olandei*, *Hotărârea din 19 aprilie 1994*), ceea ce la caz nu s-a realizat.

În această ordine a fost constatat că la rejudecarea cauzei, instanța de apel, nu s-a conformat cu exactitate situației stabilite de către instanța de recurs și nu a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor cauzei penale.

13. Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 septembrie 2021, a fost admis apelul declarat de către procuror, casată sentință cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care:

Solonari Nelea a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) Cod penal și în baza acestei Legi, i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de **8** (opt) ani, cu executare în penitenciar pentru femei de tip închis.

A fost admisă acțiunea civilă, dispunându-se încasarea de la **Solonari Nelea** în beneficiul **AEÎ „Hîrtopul Mare”** prejudiciul material în sumă de **305 529, 29** lei.

Cheltuielile de judecată pentru efectuarea expertizei judiciare în sumă de 22 000 (douăzeci și două mii) lei, au fost trecute în contul Statului.

Termenul executării pedepsei stabilite inculpatei **Solonari Nelea** urmând a fi calculat din momentul reținerii, cu includerea perioadei aflării în stare de arest 24.12.2014 – 29.02.2016.

13.1. În motivarea soluției emise, instanța de apel a menționat că **Solonari Nelea** fiind învinuită pe două capete de acuzare, pentru delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari, din motivarea sentinței atacate rezultă că a fost recunoscută vinovată pe unul din ele, iar asupra altuia instanța de fond a omis să-și expună opinia și să pronunțe soluția.

În contextul dat, instanța de apel a constatat în fapt că:

Solonari Nelea, în perioada anilor 2008-2009, activând în funcția de contabil la Asociația obștească „Plai Basarabean”, cu sediul în s. Hîrtopul Mare, r-ul Criuleni, deținând la păstrare mijloacele bănești ale acestei asociații obștești, având scopul însușirii bunurilor altei persoane, folosindu-se de situația de serviciu, a sustras din casieria organizației obștești respective, bani în sumă de 34 000 lei, în rezultatul la ce a cauzat Asociației obștești „Plai Basarabean”, o daună materială în proporții considerabile în suma indicată.

Tot ea, în perioada de la 01 februarie 2011 pînă la 19 martie 2012, exercitând funcția de contabil-șef al Asociației de Economii și împrumut „Hîrtopul Mare”, cu sediul în s. Hîrtopul Mare, r-ul Criuleni, deținând la păstrare mijloacele bănești ale asociației, având scopul însușirii bunurilor altei persoane, folosindu-se de situația de serviciu, a trecut în beneficiul ei, din casieria organizației obștești respective, prin diferite metode, bani în sumă de 305 529 lei, în rezultatul căruia a cauzat Asociației de Economii și împrumut „Hîrtopul Mare”, o daună materială în proporții deosebit de mari în suma indicată.

Astfel, instanța de apel a conchis acțiunile inculpatei *Solonari Nelea* corespund încadrării juridice a prevederilor art.191 alin.(5) Cod penal - *delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari*.

Deși inculpata Solonari Nelea nu recunoaște fapta imputată ei, în opinia instanței de apel vinovăția acesteia se dovedește integral prin cumulul de probe, care sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele, cum ar fi: **declarațiile din ședința instanței de fond a:** reprezentantului părții vătămate, AEÎ „Hîrtopul Mare”, Eugenia Cazacu (f.d.33, Vol. IV); martorului Cociorva Aurelia (f.d.34-35, Vol. IV); martorului Roșca Dumitru (f.d.36-37, Vol.IV); martorului Bobeico Anatol (f.d.38,Vol.IV); martorului Malai Ion (f.d.42, Vol. IV); martorului Știrbu Viorica (f.d.39, Vol.IV); martorului Solonari Anatolie (f.d.40;Vol.IV); martorului Serbinov Vitalie (f.d.41, Vol. IV); martorului Lisnic Diana (f.d.43-44, Vol. IV); Castraveț Tamara (f.d.45, Vol.IV); actul de control cu privire la efectuarea controlului privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către AEÎ „Hîrtopul Mare” (f.d. 10-21, Vol. I).

În susținerea învinuirii, la solicitarea procurorului, pe episodul delapidării de la AEÎ ”Hîrtopul Mare”, suplimentar au fost invocate și verificate următoarele probe: demersul directorului Roșca Dumitru privind intervenția Procuraturii r-lui Criuleni în scopul rambursării sumei debitoare de 379 377 lei și dobînda aferentă însușită de Solonari Nelea (f.d. 9, vol.I); recipisa semnată de Solonari Nelea și membri familiei ei (Solonari Anatoli, Solonari Petru, Solonari Natalia, Solonari Constantin), prin care ultima se obligă să restituie pînă la data de 30.09.2011 suma de 370 000 lei, inclusiv și dobînda aferentă (f.d.22, Vol.I); copia hotărîrii nr. 34/1 din 17.08.2012 cu privire la rezultate controlului tematic privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către AEÎ ”Hîrtopul Mare” (f.d.24-25, Vol.I); copia ordinului nr.29 din 01.03.2012 cu privire la efectuarea controlului tematic privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către AEÎ ”Hîrtopul Mare” (f.d.28-29, Vol.I); actul de control din 24.02.2011, cu privire la efectuarea controlului privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către AEÎ ”Hîrtopul Mare” (f.d.30-36, Vol.I); copia

explicației Solonari Nelea din 13.03.2012, din care rezultă că dînsa a luat și beneficiat de subvențiile în sumă de 26 800 lei (f.d.55, Vol.I); copia explicației Solonari Nelea din 12.03.2012 din care rezultă că ultima recunoaște că a înregistrat eliberarea dispozițiilor de plată, însă banii nu au fost eliberați membrilor dar au fost însușiți de ea (f.d.56, Vol.I); copiile dispozițiilor de plată din 12.03.2012 pe suma de 213 889, 29 lei (f.d.57, 214, Vol.I); copia actului de control din 25.02.2011 privind efectuarea controlului privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către AEÎ "Hîrtopul Mare" (f.d.156 verso, Vol.II); statutul asociației de economii și împrumut a cetățenilor din "Hîrtopul Mare" (f.d.186-192, Vol.II); copia proces-verbal al adunării din 30.04.1999 din care rezultă că Solonari Nelea a fost aleasă în consiliul asociației, avînd funcția de contabil (f.d.194-196, Vol.II); statutul asociației de economii și împrumut "Hîrtopul Mare" în redacție nouă (f.d.201-227, Vol.II); proces-verbal de ridicare din 06.02.2015 (f.d.247, Vol.II); proces-verbal de examinare a documentelor din 09.02.2015 (f.d.97-98, Vol. III); raportul de expertiză judiciară nr. 1097 din 12 octombrie 2016 (f.d.2-13, Vol. IV); acțiunea civilă înaintată de către reprezentantul legal AEÎ "Hîrtopul Mare", Cazacu Eugenia privind încasarea de la Solonari Nelea a prejudiciului material în sumă finală de 305 529 lei (f.d.17-18, vol.IV); declarațiile părții vătămate Cazacu Eugenia date în cadrul urmăririi penale, potrivit cărora (f.d.244, Vol. II); declarațiile martorului Cociorva Aurelia date în cadrul urmăririi penale (f.d.27, 89, Vol.II, f.d.95, Vol.III); declarațiile martorului Roșca Dumitru care în cadrul urmăririi penale (f.d.32, 82-83, 145, Vol.II); declarațiile martorului Bobeica Anatol care în cadrul urmăririi penale (f.d.175, Vol.II); declarațiile martorului Știrbu Viorica care în cadrul urmăririi penale (f.d.240, Vol.II); declarațiile martorului Serbinov Vitalie care în cadrul urmăririi penale (f.d.177, Vol.II); declarațiile martorului Malai Ion(f.d.173-174, Vol.II); declarațiile martorului Bobeica Anatol (f.d.32); declarațiile martorului Malai Ion (f.d.33); declarațiile martorului Roșca Dumitru (f.d.35); declarațiile martorului Castraveț Tamara (f.d.43); declarațiile martorului Vitalie S. (f.d.44); Declarațiile martorului Lesnic Diana (f.d.47).

În susținerea învinuirii, la solicitarea procurorului, pe episodul delapidării de la "Plai Basarabean" suplimentar au fost invocate și verificate următoarele probe: cererea depusă de directorul Plai Basarabean (f.d.251); proces-verbal a Consiliului de administrare (f.d.4-5, Vol.II); proces-verbal a Adunării Generale (f.d.6, Vol.II); proces-verbal al Adunării (f.d.7-9, Vol.II) recipisa lui Solonari Nelea (f.d.10, Vol.II); recipisa lui Solonari Nelea (f.d.11, Vol.II); extrasul procesului-verbal din 07.12.2010 (f.d.12, Vol.II); proces-verbal al Adunării generale, (f.d.14, Vol.II); proces-verbal din 01.08.2010 (f.d.15, Vol.II); proces-verbal de audiere a bănuitei (f.d.53, Vol.II); recipisa lui Solonari (f.d.86-88, Vol.II); extrasul din procesul-verbal al adunării generale (f.d.90, Vol.II).

Inculpata Solonari Nelea în ședința de judecată a instanței de apel a susținut declarațiile date în cadrul instanței de fond. Suplimentar inculpata a menționat că a recunoscut ceea ce a făcut, menționând că banii au fost luați prin credit, au fost făcute două dispoziții pe același cont cu destinații diferite. A explicat că este datoare întreprinderii, fapt demonstrat și prin controlul efectuat, însă consideră că asociația nu a fost falimentată din cauza sa.

Instanța de apel, raportând circumstanțele speței la prevederile legii penale constată că prin întregul sistem de probe cercetat mai sus și apreciat prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală și care succesiv coroborează între ele, se demonstrează vina inculpatei în comiterea infracțiunii imputate.

Prin urmare, instanța de apel a apreciat ca fiind eronată concluzia primei instanțe, precum că inculpata a comis delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, încadrându-i acțiunile în prevederilor art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal, or, cumulul de probe cercetate mai sus, și anume declarațiile martorilor indicați în coroborare cu documentele și procesele verbale ale acțiunilor procesuale, răstoarnă prezumția de nevinovăție a inculpatei Solonari Nelea asupra comiterii delapidării averii străine cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari.

În acest context instanța de apel a apreciat ca fiind convingătoare probele administrate de către organul de urmărire penală, cercetate și analizate în cadrul instanței de apel, or, toate indică cu certitudine că inculpatei Solonari Nelea i s-a încredințat în administrare, în perioada anilor 2008 -2009 și în perioada 01 februarie 2011 - 19 martie 2012, în calitate de contabil-șef al AO „Plai Basarabean” și în calitate de contabil-șef al AEÎ „Hîrtopul Mare”, mijloacele bănești ale acestor entități economice, iar aceasta, prin întocmirea unor contracte fictive, dar și prin falsificarea în unele din ele, a însușit mijloacele bănești de la AEÎ „Hîrtopul Mare” în sumă de 305 529 lei și de la AO „Plai Basarabean” bani în sumă de 34 000 lei.

În acest sens, instanța de apel a reținut din declarațiile martorilor Bobeico Anatol, Știrbu Viorica, Solonari Anatolie, Castraveț Tamara și Malai Ion, că inculpata a luat credite în diferite sume bănești de la AO „Plai Basarabean” și AEÎ „Hîrtopul Mare”, semnând contractele din numele acestora, însă ultimii în realitate nu au primit careva sume bănești, cu atât mai mult, unii dintre aceștia au comunicat că nici nu știau despre încheierea unor astfel de contracte, circumstanțe care sunt confirmate și prin copiile cererilor de împrumut, a contractelor de împrumut și a înscrisurilor în Registrul de casă, ridicate de la lichidatorul AEÎ, Cazacu Angela și examinate de organul de urmărire penală conform procesului verbal de ridicare din 06.02.2015 (f.d.247, Vol.II;) și procesului verbal de examinare a documentelor din 09.02.2015 (f.d.97-98, Vol. III).

De asemenea, confirmarea faptului de însușire de către Solonari Nelea a mijloacelor bănești încredințate spre administrare în numele AO „Plai Basarabean” și AEÎ „Hîrtopul Mare”, se dovedește și prin recipisele și explicațiile semnate de către Solonari Nelea (f.d.22, f.d.55-56, vol.I), prin care recunoaște că a însușit sumele de bani constatate ca deficit în casieria asociației conform actului de inventariere a numeralului în sumă de 213 889,29 lei, inclusiv Solonari Nelea a confirmat acțiunile sale și în declarațiile date în cadrul instanței de fond (f.d.28-32, vol. IV), declarații pe care le-a susținut parțial în instanța de apel, menținându-și poziția de nerecunoaștere a vinei.

Prin urmare, se constată existența faptei prejudiciabile manifestată de inculpată prin acțiunea de însușire a mijloacelor bănești încredințate spre administrare în numele AO „Plai Basarabean” și AEÎ „Hîrtopul Mare”, acțiuni, pe care inițial le-a recunoscut, mai apoi negând că ar fi vinovată, iar ulterior, pe parcursul cercetării judecătorești, în declarațiile oferite în instanța de fond și susținute în instanța de apel, indirect iarăși le recunoaște, inclusiv se confirmă urmările prejudiciabile, și anume prin actului de control cu privire la efectuare controlului privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către AEÎ „Hîrtopul Mare”, potrivit căruia din datele de evidență contabilă și valorilor restabilite de către grupul de control s-au constatat mijloace financiare ale asociației, deținute de către administratorii AEÎ „Hîrtopul

Mare”, și persoanele afiliate acestora după cum urmează: Solonari Nelea: împrumut acordat în sumă de -50000 lei; diferențe de sold între contractele de împrumut prezentate în instanța judecătorească și cele înregistrate în contabilitatea asociației în sumă de -27055 lei; mijloace bănești sustrase din contul de decontare și din casieria asociației în sumă de -121 508,38 lei; deficitul constatat în casieria asociației conform actului de inventariere a numerarului a constituit suma de -213 889,29 lei (f.d.10-21, vol.I).

Totodată, aceleași urmări prejudiciabile sunt dovedite și prin concluzia raportului de expertiză contabilă nr. 1097 din 12 octombrie 2016, prin care se confirmă că prin neîntocmirea documentelor primare și nereflectarea tranzacțiilor financiare în registrele contabile, totodată, prin întocmirea documentelor contabile cu includerea unor date neveridice, contabilul AEÎ „Hîrtopul Mare” Solonari Nelea în perioada activității, a încasat mijloace bănești din casieria întreprinderii în sumă de 66 440 lei și 27200 lei, fără întocmirea documentelor respective de confirmare a apariției (formării) la moment a obligațiilor financiare (datoriei) acesteia față de întreprindere.

Totodată, Solonari Nelea activând în calitate de contabil al AEÎ „Hîrtopul Mare” și fiind persoană cu răspundere materială, nu a asigurat păstrarea mijloacelor financiare în sumă totală de - 213 889,29 lei care, la data de 12 martie 2012 în rezultatul inventarierii mijloacelor băneștii aflate în casieria întreprinderii au fost stabiliți neajuns (f.d.2-13, Vol. IV).

În acest context, Colegiul penal constată că obiectul material al infracțiunii de delapidare a banilor AO „Plai Basarabean” și AEÎ „Hîrtopul Mare”, încredințați în gestiunea inculpatei Solonari Nelea, este întregit integral și dovedit prin relevanța, utilitatea și concluziile probelor suficiente, analizate prin concluziile de mai sus.

De asemenea, instanța de apel a reținut în acțiunile inculpatei și existența laturii subiective, manifestată prin vinovăție sub formă directă, or, atât din declarațiile inculpatei Solonari Nelea, care a recunoscut că a însușit în scopuri personale mijloacele bănești transmise în gestiunea sa, ”(...) deoarece a fost implicată într-un accident rutier, fiind nevoită să repare trei automobile, inclusiv al ei, și l-a ajutat pe fiul ei care la fel a avut un accident rutier (...)”, cât și din declarațiile martorului Solonari Anatoli, care este soțul inculpatei și care a confirmat că *”banii au fost luați pentru cheltuielile gospodăriei (...)”*, s-a constatat ferm scopul de cupiditate, care reprezintă scopul special în cazul infracțiunii din speță și stabilirea căruia este obligatorie la încadrarea juridică.

Luând în considerare stabilirea datelor de identitate a inculpatei Solonari Nelea, constată în speță, în persoana acesteia și calitatea de subiect, or din materialele cauzei s-a stabilit că Solonari Nelea activa în calitate de contabil la AEÎ „Hîrtopul Mare”, iar mijloacelor bănești i-au fost încredințate spre administrare, aceste afirmații nefiind negate pe parcursul examinării cauzei de către inculpată.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că prima instanță eronat a stabilit, că în perioada de săvârșire a infracțiunii, suma prejudiciului cauzat de către inculpata Solonari Nelea constituia daune considerabile, fapt din care greșit a calificat acțiunile inculpatei Solonari Nelea Fiodor în baza art. 191 alin.(2) lit.c) Cod penal.

În această ordine de idei, se conturează, că mijloacele bănești delapidate de către inculpata Solonari Nelea de la AEÎ „Hîrtopul Mare”, constituie suma de 305 529 lei, ceea ce reprezintă daune în proporții deosebit de mari, or, reieșind din prevederile art.126 alin.(1) Cod penal (*în vigoare la momentul săvârșirii infracțiunii*), se consideră proporții deosebit de mari, proporții mari valoarea

bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care, la momentul săvârșirii infracțiunii, depășește 5000 și, respectiv 2500 unități convenționale de amendă.

Astfel, sub aspectul stabilirii prejudiciului cauzat, instanța de apel a notat că suma de 305 529 lei ceea ce constituie prejudiciul cauzat prin acțiunile infracționale ale inculpatei, depășește 5000 unități convenționale de amendă la momentul săvârșirii infracțiunii.

Conform art. 16 alin. (5) Cod Penal, infracțiunea săvârșită de către Solonari Nelea Fiodor, în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil, se atribuie la categoria infracțiunilor deosebit de grave.

Careva circumstanțe agravante sau atenuante nu au fost stabilite.

Privitor la numirea pedepsei penale, instanța de apel ținând cont de prevederile art.7, 61, 75-78 Cod penal, a conchis că inculpata Solonari Nelea urmează a fi condamnată în temeiul art. 191 alin.(5) Cod penal, cu aplicarea pedepsei cu închisoare, pe un termen de 8 (opt) ani, cu executare în penitenciar pentru femei de tip închis.

Cu referire la acțiunea civilă a părții vătămate AEÎ "Hirtopul Mare" privind restituirea sume de 305 529,29 lei, instanța de apel reiterând prevederile art. art. 219, 225 Cod de procedură penală, a considerat că aceasta urmează a fi admisă, sumă ce reiese din conținutul materialelor cauzei (f.d.17-18, vol.IV), potrivit cererii fiind invocat că prin acțiunile ilegale ale inculpatei, AEÎ "Hirtopul Mare" i-a fost cauzat un prejudiciu material în sumă de 379 577 lei, sumă care ulterior s-a solicitat a fi înlocuită cu o alta și anume cu 307 489,29 lei din care inculpata a restituit 2000 lei.

Totodată, potrivit Raportului de expertiză judiciară nr.1097 din 12.10.2016, s-a constatat deficit în casieria AEÎ "Hirtopul Mare" în sumă de 307 529,29 lei și luând în considerare achitarea de către inculpată a sumei de 2000 lei, se concluzionează că de la inculpata Solonari Nelea urmează a fi încasată în beneficiul lui AEÎ "Hirtopul Mare" suma prejudiciului material cauzat în mărime de 305 529,29 (trei sute cinci mii cinci sute douăzeci și nouă, 29) lei.

Referitor la solicitarea procurorului privind încasarea din contul inculpatei Solonari Nelea a cheltuielilor judiciare în sumă de 22 000 lei pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr.1097 din 12.10.2016, instanța de apel reiterând prevederile art. art. 227, 228, 142 alin. (2) Cod de procedură penală, art. 75 alin. (3) al Legii cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr. 68 din 14 aprilie 2016, în vigoare din 10 decembrie 2016, a considerat-o neîntemeiată și a conchis de a o respinge ca fiind nefondată.

Cheltuielile invocate în speță sunt puse pe seama statului prin intermediul organelor de resort care pornesc urmărirea penală și se compun din cheltuieli evidente și necesare în vederea constatării faptei infracționale, însă nu constituie cheltuieli suplimentare suportate de către organul de urmărire penală sau de către instanță, în legătură cu efectuarea urmăririi penale sau judecarea cauzei.

14. Nefiind de cord cu decizia instanței de apel, inculpata *Solonari Nelea* cu avocatul *Avornic Gheorghe* au declarat în comun recursul ordinar, prin care, invocând aplicabilitatea temeiurilor prevăzute la art. 427 alin. (1), pct. 6), 8) 12) Cod de procedură penală, au solicitat casarea totală a deciziei cu remiterea cauzei la rejudecare.

14.1. În motivarea recursului, recurenții au menționat că:

- instanța de apel nu a apreciat fiecare probă separat și nu s-a expus în

mod convingător de ce respinge probele cercetate de către prima instanță;

- în acțiunile inculpatei Solonari Nelea lipsește semnul calificativ „*cu folosirea situației de serviciu*”, deoarece ea nu a urmărit scopul de însușire a sumelor de bani și corespunzător nu s-a folosit de situația de serviciu;

- acuzatorul nu a demonstrat legătura de cauzalitate dintre fapta inculpatei și acțiunile acesteia, care constituie valoarea sumei delapidate;

- instanța nu a examinat cauza potrivit modului stabilit pentru prima instanță, nu a audiat martorii ce au fost audiați în instanța de fond. În acest mod a încălcat prevederile art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, deoarece și-a bazat soluția pe declarațiile martorilor A.Lisnic, A.Bobeico, V.Știrbu, A.Solonari, V.Serbinov, I.Malai, I.Roșca, T.Castraveț ce au fost făcute în instanța de fond și nu au fost confirmate în instanța de apel;

- instanța de apel la pronunțarea deciziei în baza art.191 alin.(5) Cod penal, greșit a interpretat Raportul de expertiză judiciară nr.1097 din 12.10.2016, nu a dat nici o importanță faptului că suma de 213 889,29 lei și suma de 66440 lei sunt o datorie confirmată prin Raportul de expertiză judiciară nr.1097 și aceasta concluzie este coroborată cu prevederile legale stipulate în art.126 Cod penal.

15. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, *procurorul* a depus referință asupra recursului declarat, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia ca vădit neîntemeiat, deoarece hotărârea atacată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția.

16. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis conform prevederilor art.435 alin.(1), pct.2), lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora - „*judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs*”.

Potrivit prevederilor art.434 Cod de procedură penală, *judecând recursul împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.*

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.*

Astfel, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Apelul reprezintă o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control atât în fapt, cât și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: *dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.*

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: *dacă fapta întrunește*

elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile nominalizate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Din conținutul recursului se constată invocarea temeiurilor de casare prevăzute de art. 427 alin. (1), pct. 6), 8) și 12) Cod de procedură penală, în sensul că: 6) *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; 8) nu au fost întrunite elementele infracțiunii; 12) faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

Din analiza materialelor cauzei, Colegiul penal lărgit ținând cont de prevederile art.424 alin. (2) Cod de procedură penală, potrivit cărora - „*instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art.427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților*”, constată prezența la caz a temeiului de casare prevăzut de art. 427 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală, sub aspectul că *instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței*, din următoarele considerente.

În speță se constată faptul că, prin rechizitoriu *Solonari Nelea* a fost învinuită în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) Cod penal.

Prin sentință **Solonari Nelea** a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. **191 alin.(2), lit. c)** Cod penal, iar în baza art.2 alin.(3) din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.210, a fost absolvită de pedeapsa principală.

La rândul său, instanța de apel a admis apelul declarat procurorului, casat total sentința cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care: *Solonari Nelea* a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. **191 alin. (5)** Cod penal – 8 ani închisoare.

La acest capitol, Colegiul penal lărgit notează că în conformitate cu prevederile art.414 Cod de procedură penală „*instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârilor atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel, sau cercetează suplimentar probele administrate în instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar și poate administra, la cererea părților, orice probe noi pe care le consideră necesare, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.*

Tot în acest context, Colegiul penal lărgit evidențiază că la etapa judecării cauzei în instanța de apel, instanță investită inclusiv cu atribuții de a judeca fondul cauzei, adică de cercetare nemijlocită a probelor, este necesar de a evidenția și necesitatea respectării prevederilor art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, potrivit cărora: „*judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului*”.

Astfel, din analiza materialelor cauzei se constată faptul că, instanța de apel și-a format concluzia de vinovăție a inculpatei, reținând calificarea din rechizitoriu, bazându-și decizia de condamnare exclusiv pe probele cercetate doar de către prima instanță, printre care sunt și declarațiile din ședința instanței de fond a: reprezentantului părții vătămate, AEÎ „Hirtopul Mare”, Eugenia Cazacu (f.d.33, Vol. IV); martorului Cociorva Aurelia (f.d.34-35, Vol. IV); martorului Roșca Dumitru (f.d.36-37, Vol.IV); martorului Bobeico Anatol (f.d.38,Vol.IV); martorului Malai Ion (f.d.42, Vol. IV); martorului Știrbu Viorica (f.d.39, Vol.IV); martorului Solonari Anatolie (f.d.40;Vol.IV); martorului Serbinov Vitalie (f.d.41, Vol. IV); martorului Lisnic Diana (f.d.43-44, Vol. IV); Castraveț Tamara (f.d.45, Vol.IV).

Mai mult ca atât, instanța de apel a considerat necesar de a pune la baza deciziei și declarațiile părții vătămate Cazacu Eugenia depuse în cadrul urmăririi penale (f.d.244, Vol. II); declarațiile martorului Cociorva Aurelia date în cadrul urmăririi penale (f.d.27, 89, Vol. II, f.d.95, Vol. III); declarațiile martorului Roșca Dumitru care în cadrul urmăririi penale (f.d.32, 82-83, 145, Vol. II); declarațiile martorului Bobeica Anatol care în cadrul urmăririi penale (f.d.175, Vol. II); declarațiile martorului Știrbu Viorica care în cadrul urmăririi penale (f.d.240, Vol.II); declarațiile martorului Serbinov Vitalie care în cadrul urmăririi penale (f.d.177, Vol. II).

În asemenea circumstanțe se constată că, instanța de apel a încălcat prevederile art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, **care stipulează expres despre necesitatea audierii din nou a martorilor, declarațiile cărora constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.**

Deși, la prima vedere dispozițiile art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală reglementează activitatea instanței de apel după o sentință de achitare, Colegiul penal lărgit evidențiază în acest aspect practica judiciară a CtEDO, care în cauza Dubalari v. Republica Moldova, hotărârea din 14.12.2021, a constatat încălcarea art. 6 § 1 din Convenție, unde a avut loc condamnarea reclamantului fără reaudierea martorilor, după ce procesul în privința acestuia fusese încetat de către prima instanță.

În cauza menționată, Curtea a notat că: „având în vedere circumstanțele cauzei și materialele dosarului, Curtea nu a fost convinsă că chestiunile care trebuiau stabilite de către Curtea de Apel, atunci când l-a condamnat pe reclamant, și prin aceasta, a anulat sentința primei instanțe prin care cauza penală fusese încetată, puteau fi examinate în conformitate cu exigențele procesului echitabil fără o apreciere directă a declarațiilor date de martori și fără acordarea posibilității reclamantului de a se apăra în persoană.

Prin urmare, Curtea a constatat că a fost încălcat articolul 6 § 1 din Convenție.

Principiile generale privind caracterul echitabil al procedurilor penale în apel, după achitarea reclamantului de către prima instanță, au fost rezumate în cauza Dan v. Moldova (nr. 8999/07, § 30, 5 iulie 2011); Covalenco v. Republica Moldova (nr. 72164/14, §§ 19-24, 16 iunie 2020) și Dan v. Republica Moldova (nr. 2) (nr. 57575/14, §§ 47-56, 10 noiembrie 2020)”.
Astfel, din constatările Înaltei Curți, se conchide că nu doar în cauzele cu sentințe de achitare, dar și în cauzele cu sentințe de încetarea procesului, instanța de apel urmează **să audieze din nou martorii doar în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului cu acordarea posibilității inculpatului de a se apăra în persoană.**

În asemenea circumstanțe se constată că, menținerea deciziei instanței de apel, poate afecta dreptul inculpatei Solonari Nelea la un proces echitabil prevăzut de art. 6 § 1 din Convenție, întrucât prima instanță a calificat acțiunile inculpatei în prevederile **art.191 alin.(2), lit. c) Cod penal**, iar instanța de apel la rândul său a condamnat-o în baza **art. 191 alin. (5) Cod penal**, agravându-i situația fără a cerceta nemijlocit probele pe care și-a întemeiat soluția de condamnare și anume declarațiile reprezentantului părții vătămate și martorilor care constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatei Solonari Nelea, cu acordarea posibilității de a se apăra în persoană.

În opinia Colegiului penal lărgit, situația descrisă nu poate fi corectată în recurs, fiind constatată o încălcare amisă de către instanța de apel a prevederilor art. art. 394 și 395 Cod de procedură penală, or, conform art. 419 Cod de procedură penală - *rejudicarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător*, prin urmare constatându-se faptul că instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, afectând soluția emisă, fapt care constituie temei de casare prescris la art. 427 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală.

Astfel, Colegiul penal lărgit menționează că decizia atacată prezintă deficiențe sub aspectul procedural, instanța de apel efectuând cercetarea probelor administrate în prima instanță fără a efectua o cercetare nemijlocită ce i-ar permite aprecierea proprie a probei cu martorii administrate în cauza penală, or, având dreptul să reformeze sentința atacată, instanța de apel sa limitat doar la constatarea faptului că probele sunt pertinente și concludente, și dovedesc vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) Cod penal.

Mai mult ca atât, deși respectiva cauză penală a fost judecată după decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 19 mai 2020, unde instanța de recurs a menționat că: „instanța de apel și-a întemeiat soluția de condamnare a inculpatei în baza art.191 alin.(5) Cod penal *pe declarațiile martorilor Cociorva Aurelia, Roșca Dumitru, Bobeica Anatol, Malai Ion, Știrbu Viorica, Solonari Anatolie, Serbinov Vitalie, Lisnic Diana și Castraveț Tamara care au fost audiați în prima instanță, fără a fi audiați în ședința de judecată a instanței de apel, conform prevederilor art.415 alin.(2¹) Cod de procedură penală*”, la rejudicarea cauzei ca și la examinările anterioare, instanța de apel a abordat insuficient indicațiile instanței de recurs, deși prevederile art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, stipulează clar că: „pentru instanța de rejudicare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului”.

Prin urmare, reieșind din faptul neschimbării situației faptice la momentul rejudicării cauzei, instanța de apel a neglijat indicațiile specificate de către instanța de recurs, repetând practic erorile efectuate anterior de către instanța de apel la judecarea prezentei cauze penale.

În acest context, Colegiul penal lărgit evidențiază că, la rejudicarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art.436 Cod de procedură penală ce reglementează procedura de rejudicare, să țină cont de indicațiile expuse în deciziile Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din **29 noiembrie 2017, 13 noiembrie 2018, 19 mai 2020**, și în strictă conformitate cu prevederile Legii penale și procesual penale să înlătore erorile ce au servit temei de casare de deciziilor instanței de apel, să cerceteze amănunțit aspectele

învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze nemijlocit probele administrate cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și în baza constatărilor, cu respectarea cerințelor art. art. 414, 415 Cod de procedură penală, ținând cont de motivele casării deciziei atacate precum și de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

17. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1), pct. 2), lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

D E C I D E :

Se admite recursul ordinar declarat de către inculpata *Solonari Nelea* cu avocatul *Avornic Gheorghe*.

Se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 septembrie 2021, în cauza penală în privința lui **Solonari Nelea xxxxx** și se dispune rejudecarea cauzei în alt complet de judecată, de către Curtea de Apel Chișinău.

Solonari Nelea xxxxx urmează a fi eliberată din instituția penitenciară în care se deține, dacă nu execută pedeapsa cu închisoare sau în privința acesteia nu este aplicată măsura preventivă sub formă de arestare preventivă, în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **07 iulie 2022.**

Președinte

Filincova Svetlana

Judecători

Plămădeală Ghenadie

Mardari Dumitru

Miron Aliona

Pitic Mariana